

MAK2030 HUVIRÜHMADE ARUTELUDE PROTOKOLL

Aeg: 20. mai 2019 kl 10.00-17.00

Koht: Keskkonnaministeeriumi 1. korruse saal, Narva mnt 7a, Tallinn

Juhatas: Keskkonnaministeeriumi (KeM) metsaosakonna juhataja Kristel Järve

Protokollis: Livia Pošlin (SA Erametsakeskus)

Osaesid:

Töörühma liikmed: Andres Taliäär, Aivar Pedaspuu, Toomas Muru, Toomas Muru, Linda-Mari Väli, Tõnu Ehrpais, Eve Rebane, Lehar Lindre, Jaan Aiaots, Raul Kirjanen, Kristel Järve, Priit Jõeäär, Ülo Vendland, Tarmo Porgand, Kadri Ukrainski, Asko Lõhmus, Eveli Glinjanski, Taavi Tattar, Indrek Tammekänd, Timo Anis, Ragne Oja, Ahto Kangur

Asendasid: Siim Kuresoo, Reena Osolin, Tõnu Lukas, Siiri Otsmann, Tago Holsting, Rainer Kuuba

Arutelujuhuid: Arno Baltin, Jaanus Kangur, Viktoria Saat, Ülo Vihma

Eksperdid/tehniline abi: Merje Lesta (KeM), Karli Ligi (KeM), Maret Parv (KeM), Rauno Reinberg (KeM), Andres Onemar (KeA), Madis Raudsaar (KAUR), Taivo Denks (KAUR), Mati Valgepea (KAUR)

Vaatleja: metsakogu asendusliige Hele Kängsepp

Päevakava:

9.30-10.00 Tervituskohv

10.00-13.30 12. probleemrühma arutelu

Metsandus majanduses ja tööhõives: *metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt.*

sh paus kl 11.15 - 12.00

13.30-14.30 lõuna

14.30-17.00 11. probleemrühma arutelu

Raiemaht ja ökoloogilised väärtused: *viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi.*

sh kohvipaus 15.30-16.00

Kokkuvõte:

Toimus viies MAK2030 huvirühmade arutelu. Päeva esimeses pooles arutlesid töörühma liikmed „Metsandus majanduses ja tööhõives“ teemal ning päeva teises pooles „Raiemaht ja ökoloogilised väärtused“ teemal. Esmalt toimusid arutelud eraldi rühmades ning seejärel ühiselt. Rühmaaruteludes sõnastatud ettepanekud ja erimeelsused on protokollis lisas 1. Kohtumise lõplikud tulemused on protokollis lisas 2.

11. probleemrühma teemal jõuti ühiselt arutada vaid ühte alateemat ning, hoolimata rühmaaruteludes leitud ühistest ettepanekutest, ei jõutud ühise arutelu käigus kokku leppida mitte ühtegi konsensuslikku ega ka erimeelset ettepanekut. Seetõttu kasutatakse arengutsenaariumite koostamisel ettepanekutena 11. probleemrühma rühmaarutelude tulemusi (protokollis lisas 1 punktis 2).

Päevakorrapunktide kaupa:

12. probleemrühma „Metsandus majanduses ja tööhõives“ arutelu

Päeva esimeses pooles toimus laudkondades 12. probleemrühma „Metsandus majanduses ja tööhõives“ arutelu. Neljas rühmas kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on kirjas protokollis lisas 1 punktis 1.

Pärast rühmaarutelude lõppemist jätkati samal teemal töörühma ühise aruteluga. Arutelu lõplikud tulemused, nii ühisosa, erimeelsused kui ka arutamata jäänud rühmaettepanekud, on kirjas protokollis lisas 2 punktis 1.

Tõnu Ehrpais palus protokollis välja tuua, et Eestis kaitstavate metsade pindalade määr on üle normi. Seda põhjusel, et teistes meie piirkonna riikides on enam-vähem kaks korda väiksem rangelt kaitstavate metsade pindala ja tundub, et nendes piirkondades on asjad korras. Ta lisas, et rangelt kaitstavate metsaalade pindaladele tuleb kümneks aastaks (uueks arengukava perioodiks) seada ülempiir.

11. probleemrühma „Raiemaht ja ökoloogilised väärtused“ arutelu

Päeva teises pooles jätkati sarnase arutelu ülesehitusega 11. probleemrühma arutelu teemal „Raiemaht ja ökoloogilised väärtused“ esmalt rühmades. Neljas rühmas kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on kirjas protokollis lisas 1 punktis 2.

Pärast laudkondade arutelude lõppemist jätkati saalis ühise aruteluga. Ühiselt jõuti arutada vaid ühte alateemat ning mitte ühtegi konsensuslikku ega ka erimeelset ettepanekut kokku ei lepitud. Seetõttu kasutatakse arengustsenaariumite koostamisel ettepanekutena 11. probleemrühma rühmaarutelude tulemusi (protokollis lisas 1 punktis 2).

Asko Lõhmus palus välja tuua, et eesmärk on lahendada probleem (viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi) ja küsis töörühma liikmetelt, et kas nende arvates seniste raiemahtudega jätkamine lahendab metsade elurikkuse vähenemise probleemi.

LISA 1

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 20. mai huvirühmade rühmaarutelu tulemused

1. Kaheteistkümnenda probleemrühma rühmaarutelude tulemused

Metsandus majanduses ja tööhõives: <i>metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt</i>

1.1 Rühmaaruteludes kokku lepitud ettepanekud:

Rühm nr 1

Metsasektori maine tõstmiseks:

- 1.1.1 ühiskonna teadlikkuse suurendamine (sh läbi metsandusalase hariduse, edulugude tutvustamine) metsanduse ja metsatööstuse pakutavatest hüvedest (puidulise väärtuse olulisus, puidu tarbimise seosed metsasektoriga, rolli majanduses)
- 1.1.2 muuta metsatööstus keskkonnasäästlikumaks
- 1.1.3 läbi teaduse ja tööstuse koostöö suurendada puidu lisandväärtust ja kasutada puitu erinevatel viisidel
- 1.1.4 Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks muudetakse looduskaitse planeerimine paindlikumaks ja tõhusamaks

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

- 1.1.5 edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puidu innovaatilist kasutamist, suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik, saetööstus jm)
- 1.1.6 luuakse võimalused puiduressursi, sh madalakvaliteedilise ja ümarpuidu, kohapealseks väärindamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks koos maapiirkondade tööhõive kasvatamisega (selgitatakse sektori innovatsioonivajadused, luuakse puidukeemilise töötlemise võimalused, luuakse tõhus ja konkurentsivõimeline investeerimis- ja ettevõtluskeskkond, RMK tegevus)
- 1.1.7 Innovatsiooni suurendamine RMKs sh suure lisandväärtusega tootjatele sobiva toorme pakkumine

Metsade kasutusega seotud tööhõive suurendamiseks/hoidmiseks maapiirkondades:

- 1.1.8 hinnatakse metsa puidulise (sh innovaatilise) ja kõrvalkasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning kavandatakse meetmed potentsiaali realiseerimiseks
- 1.1.9 motiveeritakse metsakasvatustlike tööde tegemist

Metsamaterjali transporti muudetakse tõhusamaks, sh arvestades keskkonnasõbralikkuse, süsiniku jalajälje vähendamise ja majandusliku tasuvusega, läbi:

- 1.1.10 autoveo täismassi suurendamine tingimusel, et sellega ei kaasne täiendavat negatiivset koormust taristule
- 1.1.11 raudteetranspordi infrastruktuuri arendamise

Tulundusmetsas metsaressursi tõhusamaks kasutamiseks ja metsade tootlikkuse suurendamiseks:

- 1.1.12 õigeaegne ja kvaliteetse kultiveerimismaterjaliga metsa uuendamine ja hooldamine ning selleks sobilike puuliikide kasutamine (kasvukohatüübist sõltuvalt, metsataimede seleksioon, segapuistute loomine ja uute suure juurdekasvuga puuliikide uurimine jne)
- 1.1.13 uurida biomassi tuha kasutusvõimalusi sh tagasiviimist metsa

Rühm nr 2

- 1.1.14 Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ning investeerimiskeskonna selguse ja kindluse tagamiseks luuakse selge majandamise kitsenduste mehhanism, kaaludes võimalikke alternatiive.

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

- 1.1.15 edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh metsa mittepuiduliste saaduste ja puidu innovaatilist kasutamist, suurendatakse sektoris kompetentsi ja teadlikkust.
- 1.1.16 luuakse võimalused puiduressursi, sh madalakvaliteedilise ja ümarpuidu, kohapealseks väärindamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks
- 1.1.17 uurida MKMi kaasates, milline lisandväärtus on erinevatel metsakasutusviisidel (puidulisel ja mitte-puidulisel kasutamisel), sh nende viiside kooskasutusel
- 1.1.18 käsitletakse lisandväärtust läbi Eesti kui öko- ja metsariigi kuvandi
- 1.1.19 suurendatakse puidu kvaliteeti metsas läbi kohaste metsamajanduse võtete ja tehnoloogiate
- 1.1.20 taotletakse sektoris maksimaalset ressursitõhusust

Rühm nr 3

Metsasektori maine tõstmiseks:

- 1.1.21 ühiskonna teadlikkuse suurendamine (sh läbi metsandusalase hariduse) metsanduse ja metsatööstuse pakutavatest hüvedest
- 1.1.22 muuta metsatööstus keskkonnasäästlikumaks
- 1.1.23 läbi teaduse ja tööstuse koostöö suurendada puidu lisandväärtust ja kasutada puitu erinevatel viisidel

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks/suurendamiseks:

- 1.1.24 muudetakse looduskaitse planeerimine paindlikumaks ja tõhusamaks
- 1.1.25 selgitatakse riigi ootus metsamajandussektorile, sh hinnatakse metsamajanduse mõju erinevates sektorites
- 1.1.26 täpsustatakse ühiskondlikku ootust metsade rolli osas koos pikaajalise visiooni loomisega (sh riigimetsaroll ja erinevate hüvede pakkumine)
- 1.1.27 lepatakse kokku metsanduse arengusuunad (sh pikemalt kui 10 aastaks)

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

- 1.1.28 edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puidu innovaatilist kasutamist, suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik jm)

- 1.1.29 luuakse võimalused metsaressuris ja sellega seotud teenuste kohapealseks väärimdamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks koos maapiirkondade tööhõive kasvatamisega (selgitatakse sektori innovatsioonivajadused, luuakse puidukeemilise töötlemise võimalused, luuakse tõhus ja konkurentsivõimeline investeerimis- ja ettevõtluskeskkond)
- 1.1.30 suurendatakse puidu kvaliteeti metsas läbi metsamajanduslike võtete

Rühm nr 4

- 1.1.31 Metsasektori maine tõstmiseks läbi teaduse ja tööstuse koostöö suurendada puidu lisandväärtust ja kasutada puitu erinevatel viisidel.

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks:

- 1.1.32 lepitakse kokku metsanduse arengusuunad (sh pikemalt kui 10 aastaks)
- 1.1.33 määratakse looduskaitse planeerimisel rangelt kaitstavate metsade osakaalu/pindala miinimum [ja maksimum] /*erimeelsus maksimumi määramises*/
- 1.1.34 hinnatakse planeeritavate looduskaitsete ja metsanduslike riigi tasandi otsuste mõju keskkonnale, kultuurile, majandusele ja sotsiaalsektorile, sh metsanduslikule haridusele ja tööhõivele (kooskõlastada esimese huvirühma kohtumise päeva sõnastusega).

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

- 1.1.35 edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puidu innovaatilist kasutamist, suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik jm);
- 1.1.36 luuakse võimalused puiduressursi, sh madalakvaliteedilise ja ümarpuidu, kohapealseks väärimdamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks koos maapiirkondade tööhõive kasvatamisega (selgitatakse sektori innovatsioonivajadused, luuakse puidukeemilise töötlemise võimalused, luuakse tõhus ja konkurentsivõimeline investeerimis- ja ettevõtluskeskkond);
- 1.1.37 suurendatakse puidu kvaliteeti läbi metsamajanduslike võtete;
- 1.1.38 edendatakse sektoris ressursitõhusust.
- 1.1.39 Metsade kasutusega seotud tööhõive suurendamiseks/hoidmiseks maapiirkondades hinnatakse metsa puidulise (sh innovaatilise) ja kõrvalkasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning kavandatakse meetmed potentsiaali realiseerimiseks.

Metsamaterjali transporti muudetakse tõhusamaks, sh arvestades keskkonnasõbralikkuse, süsiniku jalajälje vähendamise ja majandusliku tasuvusega, läbi:

- 1.1.40 autoveo täismassi suurendamise;
- 1.1.41 raudteetranspordi infrastruktuuri arendamise;
- 1.1.42 maanteeveo paindlikumaks muutmise (vastavalt ilmastikule);
- 1.1.43 kütuseaktsiisi vabastuse metsas ning tööstusaladel töötavatele masinatele.

Tulundusmetsas metsaressursi tõhusamaks kasutamiseks ja metsade tootlikkuse suurendamiseks:

- 1.1.44 samuti puidu kvaliteedi tõstmiseks sobivate raievõtete kasutamine (õigeaegne uuendusraie, hooldusraied)
- 1.1.45 õigeaegne ja kvaliteetse kultiveerimismaterjaliga metsa uuendamine ja hooldamine ning selleks sobilike puuliikide kasutamine (kasvukohatüübist sõltuvalt, metsataimede seleksioon ja uute suure juurdekasvuga puuliikide uurimine)
- 1.1.46 metsataristute arendamine (teed ja kuivendusvõrk)
- 1.1.47 erametsade majandamise edendamine (suurem otsustusõigus, teadlikkuse tõstmine, toetused, metsaühistud, maksusüsteemi muutmine, enamate metsade majanduslikule kasutusele võtmine)

- 1.1.48 Metsa majandamisel loodusturismiga arvestamiseks suurendada koostööd turismiettevõtete ja maaomanike vahel

Loodusturismi ja looduses liikumise mõju:

- 1.1.49 hindamine ja vajadusel meetmete välja töötamine;
- 1.1.50 vähendamiseks metsas liikujate teadlikkuse suurendamine.

Kaitstavate metsade andmetest teadlikkuse suurendamine läbi:

- 1.1.51 kõigi riiklikult reguleeritud looduväärtuste kaitse kajastamise riiklikus statistikas;
- 1.1.52 pideva loodusväärtuste seire;
- 1.1.53 riigi ja metsa sertifitseerimisettevõtete koostöö.

1.2 Rühmaaruteludes jäänud erimeelsused:

Rühm 2

- 1.2.1 Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks koostatakse säästlikkuskriteeriumid energeetikas kasutatavale puidule/erimeelsus: võiks olla pigem hea tava või normatiivse aktina, samuti et see eristab energeetikas kasutatava puidu muust

Rühm 3

- 1.2.2 Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks/suurendamiseks määratakse looduskaitse planeerimisel kaitstavate metsade, sh erinevate režiimidega, osakaal/pindala (hoitakse stabiilsena, stabiilsus tagab kvaliteedi)
- 1.2.3 Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks koostatakse säästlikkuskriteeriumid energeetikas kasutatavale puidule

Rühmades 1 ja 4 erimeelsusi ei kirjeldatud.

2. Üheteistkümnenda probleemrühma ühise arutelu tulemused

<i>Raiemaht ja ökoloogilised väärtused: viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi</i>

2.1 Rühmaaruteludes kokku lepitud ettepanekud:

Rühm nr 1

Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks:

- 2.1.1 raiemaht lepitakse kokku tuginedes arvutustele, kaasates väliseksperte arvestades sh kliimamuutustega kohanemise ja leevendamise vajadusi, kaasnevaid keskkonna ja sotsiaalmajanduslikke mõjusid ja olemasolevat metsade vanuselist jaotust.
- 2.1.2 kirjeldatakse ökoloogilised sihttasemed aastateks 2030 ja 2100/uuritakse elurikkuse säilimiseks vajalikku metsade vanuselist jaotust, kaitsealade olemist (sh piiranguvööndeid) ja rohevõrgustiku toimimist - neist lähtuvalt planeeritakse metsade majandamist
- 2.1.3 tehakse raiemahtude suunamise ja vajadusel piiramise mehhanismi jaoks õiguslik ja majanduslik analüüs, mille tulemusel töötatakse välja meetmed hiljemalt 2022

Raietel suurema elurikkuse säilitamiseks:

- 2.1.4 lageraie alternatiivide (turberaied, valikraie, püsimetsandus) kasutamise uurimine, sh majanduslik ja ökoloogiline analüüs
- 2.1.5 lageraie alternatiivide kasutamise edendamine ja rakendamine senisest suuremas mahus (koolitused, lageraie kasutamise piirangud teatud aladel, uuendusraie langi suurused ja kriteeriumid)
- 2.1.6 kasutatakse elurikkust toetavaid metsa majandamisvõtteid (segakultuurid, elustiku säilimist toetavate elementide, sh raiejäätmete jätmise langile, loodusliku ja liigirikkama uuendamise soodustamine)
- 2.1.7 ja kahjustuste vältimiseks eelistatakse kergemate metsamasinate kasutamist ja vähendatakse metsamasinate erisurvet

Rühm nr 2

Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks:

- 2.1.8 kirjeldatakse ökoloogilised sihttasemed aastateks 2030 ja 2100/uuritakse elurikkuse säilimiseks vajalikku metsade vanuselist jaotust, kaitsealade olemist (sh piiranguvööndeid) ja rohevõrgustiku toimimist - neist lähtuvalt planeeritakse metsade majandamist
- 2.1.9 Raiemahud lepitakse kokku: arvestatakse jooksvalt perioodi keskmise sihttasemena, lähtuvalt metsade olemist, arvestades kliimaeesmärkidega
- 2.1.10 võetakse arvesse metsa majandamise isetasuvust ehk selle kaudu tagatakse ka erinevate mittepuiduliste hüvede (sh looduskaitse, rekreatsioon) jätkusuutlik pakkumine
- 2.1.11 Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise: kasutuselevõtuks tõhustatakse seiresüsteemi raiemahu ja selle elustikule mõju kiiremaks hindamiseks, sh reaalajas seire

Raietel suurema elurikkuse säilitamiseks:

- 2.1.12 lageraie alternatiivide (turberaied, valikraie, püsimetsandus) kasutamise uurimise jätkamine, sh majanduslik ja ökoloogiline analüüs
- 2.1.13 lageraie alternatiivide kasutamise edendamine
- 2.1.14 kasutatakse elurikkust toetavaid metsa majandamisvõtteid (segapuistud, elustiku säilimist toetavate elementide, loodusliku ja liigirikkama uuendamise soodustamine)
- 2.1.15 tõsta kergemate metsamasinate kasutamise alast teadlikkust
- 2.1.16 Metsamajandamise hea tava laiemaks kasutamiseks teadlikkuse suurendamine

Rühm nr 3

Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks:

- 2.1.17 kirjeldatakse ökoloogilised sihttasemed aastateks 2030 ja 2100/uuritakse elurikkuse säilimiseks vajalikku metsade vanuselist jaotust, kaitsealade olemist (sh piiranguvööndeid) ja rohevõrgustiku toimimist – modelleerimisest lähtuvalt planeeritakse metsade majandamist
- 2.1.18 raiemaht lepitakse kokku kliimaeesmärkide saavutamisest lähtuvalt.

Raietel suurema elurikkuse säilitamiseks:

- 2.1.19 alternatiivsete raievõtete (turberaied, valikraie, püsimetsandus, täpismetsandus) kasutamise uurimine, sh majanduslik ja ökoloogiline analüüs
- 2.1.20 lageraie alternatiivide kasutamise edendamine (koolitused, lageraie kasutamise piirangud teatud aladel, uuendusraie langi suurused ja kriteeriumid), sh piiranguvööndites, väikeomanike kinnistutel
- 2.1.21 kasutatakse elurikkust toetavaid metsa majandamisvõtteid (segakultuurid, elustiku säilimist toetavate elementide, sh raiejäätmete jätmise langile, loodusliku ja liigirikkama uuendamise soodustamine)
- 2.1.22 ja kahjustuste vältimiseks toetatakse kergemate metsamasinate kasutamist/vähendatakse metsamasinate erisurvet

Rühm nr 4

Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks:

- 2.1.23 pikaajaline (10 aastat) optimaalne raiemahu vahemik jääb lähtuvalt metsade vanuselisest ja liigilisest koosseisust praegu kehtiva arengukavaga samasse vahemikku (raiemahu hulka ei arvestata puidu- ja biomassi varumist kaitsevöönditest nt elektriliinide alune maa, kraavi kaldad, puuistandikud, energiavõsa).
- 2.1.24 Metsade efektiivse majandamise tagamiseks täiendavaid piiranguid ei kehtestata.
- 2.1.25 Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise järele puudub vajadus.
- 2.1.26 Metsastatistika muudetakse täpsemaks ja kiiremaks, nt kasutatakse täiendavaid võimalusi andmete kogumiseks.
- 2.1.27 Raietel suurema elurikkuse säilitamiseks lageraie alternatiivide (turberaied, valikraie, püsimetsandus) kasutamise uurimine, sh majanduslik ja ökoloogiline analüüs.
- 2.1.28 Tööstusele toorme tagamine saavutatakse läbi puidukasutuse, mis arvestab metsade olemist ja võimaldab saada parima kvaliteediga tooret.
- 2.1.29 Metsanduse arengukava peaks looma raamistiku metsandusele stabiilse töökeskkonna loomiseks arengukava perioodiks.

2.2 Rühmaaruteludes jäänud erimeelsused:

Rühm nr 2

Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks:

- 2.2.1 vähendatakse riigimetsas raiemahtu 1 miljoni tihumeetrini aastas – Erimeelsus: puudub põhjendus sellise piirangu seadmiseks, lisaks peab arvestama mõjuga tööhõivele
- 2.2.2 muudetakse metsa majandamise praktikaid (sh vähendatakse uuendusraie pindala ja muudetakse kriteeriume, tõstetakse raievanust) /Erimeelsus: raiemahud vähenevad nagunii pole vaja seada lisatingimus/

2.2.3 Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise kasutuselevõtuks töötatakse välja indikaatorid, mida kasutatakse erakorralise lühiajalise raiepiirangu seadmiseks /*Erimeelsus: Arvestama peab ka teisi aspekte/*

Rühmad nr 1, 3 ja 4 erimeelsusi ei kirjeldanud

LISA 2

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 20. mai huvirühmade arutelu lõplikud tulemused

1. Kaheteistkümnenda probleemrühma ühise arutelu tulemused

Metsandus majanduses ja tööhõives: *metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt*

1.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

Metsasektori maine tõstmiseks:

- 1.1.1 ühiskonna teadlikkuse suurendamine (sh läbi metsandusalase hariduse) metsanduse ja metsatööstuse pakutavatest hüvedest
- 1.1.2 muuta metsatööstus keskkonnasäästlikumaks
- 1.1.3 läbi teaduse ja tööstuse koostöö suurendada puiduliste ja mitte-puiduliste saaduste lisandväärtust ja kasutada puitu erinevatel viisidel

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskeskonna selguse tagamiseks ja kindluse suurendamiseks:

- 1.1.4 muudetakse looduskaitse planeerimine paindlikumaks ja tõhusamaks (piirangute planeerimine lähtuvalt kvaliteedist, mitte kvantiteedist)
- 1.1.5 lepitakse kokku metsanduse arengusuunad pikemalt kui 10 aastaks

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

- 1.1.6 edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puiduliste ja mittepuiduliste metsasaaduste ja -teenuste innovaatilist kasutamist, suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik, saetööstus jm)
- 1.1.7 luuakse võimalused puiduressursi, sh madalakvaliteedilise ja ümarpuidu, kohapealseks väärindamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks
- 1.1.8 suurendatakse puidu kvaliteeti metsas läbi kohaste metsa majandamisvõtete ja tehnoloogiate
- 1.1.9 edendatakse sektoris ressursitõhusust
- 1.1.10 Metsade kasutusega seotud tööhõive hoidmiseks ja võimalusel suurendamiseks maapiirkondades hinnatakse metsa puidulise ja mittepuidulise kasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning kavandatakse meetmed potentsiaali realiseerimiseks, sh luues täiendavaid tuluahelaid metsaomanikele.

Metsamaterjali transporti muudetakse tõhusamaks, sh arvestades keskkonnasõbralikkuse, süsiniku jalajälje vähendamise ja majandusliku tasuvusega, läbi:

- 1.1.11 autoveo täismassi suurendamine tingimusel, et sellega ei kaasne täiendavat negatiivset koormust taristule
- 1.1.12 raudteetranspordi infrastruktuuri arendamise

[Tulundusmetsas] metsaressursi tõhusamaks kasutamiseks ja metsade tootlikkuse suurendamiseks */nurksulgudes ei ole otseselt erimeelsus, aga tulundusmetsa mõiste ei ole seaduses määratud/*:

1.1.13 õigeaegne ja kvaliteetse (sh sobiva päritoluga) kultiveerimismaterjaliga metsa uuendamine

1.1.14 uuendamiseks sobilike puuliikide kasutamine (kasvukohatüübist sõltuvalt, metsataimede parendus, ja [uute] majanduslikult perspektiivsete puuliikide uurimine jne)/*nurksulgudes erimeelsus, sest ei soovi võõrpuuliikidega uuendamist ja soovitakse ka olemasolevate puuliikide uurimist, samas kliimamuutuste eesmärkide täitmise aspektist võib olla vajalik ka võõrpuuliike uurida/*

1.1.15 hooldamine (segapuistute loomine)

1.1.16 metsa kasvatamise tehnoloogia arendamine

1.1.17 uurida biomassi tuha kasutusvõimalusi.

1.2 Erimeelsusele jäädi:

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskeskonna selguse tagamiseks ja kindluse suurendamiseks:

1.2.1 luuakse läbipaistev majandamise kitsenduste mehhanism, kaaludes võimalikke alternatiive/*erimeelsus selles, et sõnastus ebaselge ja kõlab negatiivselt/*

1.3 Rühmaaruteludes kokkulepitud ettepanekud, mis jäid ühiselt arutamata:

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks/suurendamiseks:

1.3.1 selgitatakse riigi ootus metsamajandussektorile, sh hinnatakse metsamajanduse mõju erinevates sektorites

1.3.2 täpsustatakse ühiskondlikku ootust metsade rolli osas koos pikaajalise visiooni loomisega (sh riigimetsaroll ja erinevate hüvede pakkumine)

Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks:

1.3.3 - määratakse looduskaitse planeerimisel rangelt kaitstavate metsade osakaalu/pindala miinimum [ja maksimum]/*erimeelsus maksimumi määramises/*

1.3.4 - hinnatakse planeeritavate looduskaitsete ja metsanduslike riigi tasandi otsuste mõju keskkonnale, kultuurile, majandusele ja sotsiaalsektorile, sh metsanduslikule haridusele ja tööhõivele (kooskõlastada esimese huvirühma kohtumise päeva sõnastusega).

Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks:

1.3.5 innovatsiooni suurendamine RMKs sh suure lisandväärtusega tootjatele sobiva toorme pakkumine

1.3.6 uurida MKMi kaasates, milline lisandväärtus on erinevatel metsakasutusviisidel (puidulisel ja mitte-puidulisel kasutamisel), sh nende viiside kooskasutusel

1.3.7 käsitletakse lisandväärtust läbi Eesti kui öko- ja metsariigi kuvandi

1.3.8 suurendatakse puidu kvaliteeti läbi metsamajanduslike võtete

1.3.9 Metsade kasutusega seotud tööhõive suurendamiseks/hoidmiseks maapiirkondades motiveeritakse metsakasvatustööde tegemist

Metsamaterjali transporti muudetakse tõhusamaks, sh arvestades keskkonnasõbralikkuse, süsiniku jalajälje vähendamise ja majandusliku tasuvusega, läbi:

1.3.10 maanteeveo paindlikumaks muutmise (vastavalt ilmastikule)

1.3.11 kütuseaktsiisi vabastuse metsas ning tööstusaladel töötavatele masinatele

Tulundusmetsas metsaressursi tõhusamaks kasutamiseks ja metsade tootlikkuse suurendamiseks:

1.3.12 samuti puidu kvaliteedi tõstmiseks sobivate raievõtete kasutamine (õigeaegne uuendusraie, hooldusraied)

1.3.13 metsataristute arendamine (teed ja kuivendusvõrk)

1.3.14 erametsade majandamise edendamine (suurem otsustusõigus, teadlikkuse tõstmine, toetused, metsaühistud, maksusüsteemi muutmine, enamate metsade majanduslikule kasutusele võtmine)

1.3.15 Metsa majandamisel loodusturismiga arvestamiseks suurendada koostööd turismiettevõtete ja maaomanike vahel.

Loodusturismi ja looduses liikumise mõju:

1.3.16 hindamine ja vajadusel meetmete välja töötamine;

1.3.17 vähendamiseks metsas liikujate teadlikkuse suurendamine.

Kaitstavate metsade andmetest teadlikkuse suurendamine läbi:

1.3.18 kõigi riiklikult reguleeritud looduväärtuste kaitse kajastamise riiklikus statistikas;

1.3.19 pideva loodusväärtuste seire;

1.3.20 riigi ja metsa sertifitseerimisettevõtete koostöö.

1.4 Rühmaarutelude erimeelsused (ühiselt arutamata):

1.4.1 Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskindluse tagamiseks/suurendamiseks määratakse looduskaitse planeerimisel kaitstavate metsade, sh erinevate režiimidega, osakaal/pindala (hoitakse stabiilsena, stabiilsus tagab kvaliteedi)

1.4.2 Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks koostatakse säästlikkuskriteeriumid energeetikas kasutatavale puidule/erimeelsus: võiks olla pigem hea tava või normatiivse aktina, samuti et see eristab energeetikas kasutatava puidu muust

1.4.3 Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks koostatakse säästlikkuskriteeriumid energeetikas kasutatavale puidule

2. Üheteistkümnenda probleemrühma ühise arutelu tulemused

Raiemaht ja ökoloogilised väärtused: viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi

Ühiselt ei jõutud ühegi kokkuleppe ega erimeelsuseni. Seega on töörühma tulemused samad, mis rühmaarutelude tulemused (vt protokolli lisa nr 1 punkt 2).